

ФІНАНСИ ♦ FINANCE

<https://doi.org/10.26565/2524-2547-2025-69-16>
УДК 336.76:502.131.1

Ольга Вікторівна Глущенко*

доктор економічних наук, доцент
olhahlushchenko@karazin.ua
<http://orcid.org/0000-0001-5856-3373>

Марина Вікторівна Іващенко*

кандидат економічних наук, доцент
maryna.ivashchenko@karazin.ua
<https://orcid.org/0000-0001-6078-1783>

*Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ЕКОНОМІЧНУ ПОВЕДІНКУ ФІНАНСОВИХ СУБ'ЄКТІВ

У статті розглянуто інтеграцію принципів сталого розвитку в економічну поведінку фінансових суб'єктів як ключовий елемент забезпечення сталого економічного зростання. Визначено основні аспекти сталого розвитку, що впливають на фінансові рішення, зокрема екологічна, соціальна та управлінська відповідальність (ESG-фактори). Окреслено сучасні виклики, пов'язані з впровадженням цих принципів, серед яких недостатнє регулювання, обмежені механізми фінансової мотивації та нестача інструментів оцінки ефективності. Проаналізовано позитивний вплив інтеграції сталих практик на довгострокову фінансову стійкість та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання. Запропоновано рекомендації щодо покращення регуляторної бази, створення стимулів для впровадження сталих підходів і підвищення обізнаності учасників фінансової системи.

Ключові слова: сталий розвиток, економічна поведінка суб'єктів на фінансовому ринку, ESG-інвестиції, «зелені» і соціальні облігації, «зелені» технології, зелені інвестиційні фонди, сталі зміни і в поведінці споживачів.

JEL Classification: M14; G32; Q56.

Як цитувати: Глущенко, О. В., & Іващенко, М. В. (2025). Інтеграція принципів сталого розвитку в економічну поведінку фінансових суб'єктів. *Соціальна економіка*, 69, 190-201. doi: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2025-69-16>

Вступ. Сучасний світ зазнає величезну кількість глобальних викликів, таких як зміна клімату, соціальна нерівність та виснаження природних ресурсів, що набули критичного значення. В таких умовах концепція сталого розвитку стає центральним орієнтиром для різних сфер людської діяльності. Фінансові послуги, як одна з

ключових рушійних сил економіки, також зазнали впливу цієї концепції, що змінює поведінку всіх учасників ринку – від індивідуальних інвесторів до глобальних фінансових корпорацій.

Сталий розвиток, зосереджений на збалансованому поєднанні екологічних, соціальних та економічних аспектів, не

лише впроваджує нові стандарти, але й трансформує уявлення про те, що таке успішне інвестування. Від впровадження ESG-критеріїв (екологічних, соціальних та управлінських факторів) до зростання ринку «зелених» облігацій, учасники фінансового ринку починають усвідомлювати, що сталий розвиток — це не лише моральний імператив, але й стратегічний інструмент для досягнення довгострокового фінансового успіху.

Метою статті є виявлення впливу концепції сталого розвитку на ухвалення рішень та формування стратегій різних категорій учасників ринку фінансових послуг. Аналіз зосереджений на ключових змінах у підходах до управління ризиками, виборі інвестиційних напрямів та врахування соціальної відповідальності у фінансовій діяльності.

Зважаючи на зазначену мету статті, сформулюємо завдання дослідження:

- визначити концептуальні основи сталого розвитку та їх зв'язок з економічною поведінкою фінансових суб'єктів;
- проаналізувати сучасні підходи до інтеграції принципів сталого розвитку у фінансовій сфері;
- дослідити вплив впровадження ESG-критеріїв на діяльність фінансових установ;
- визначити стимулюючі фактори для впровадження сталого розвитку у фінансову поведінку суб'єктів;
- надати рекомендації щодо вдосконалення механізмів інтеграції принципів сталого розвитку у фінансову діяльність.

Об'єктом дослідження є економічна поведінка фінансових суб'єктів у контексті впровадження принципів сталого розвитку. Предметом – механізми, інструменти та вплив інтеграції принципів сталого розвитку на формування економічної поведінки фінансових суб'єктів.

Огляд літератури. Зважаючи на беззаперечну актуальність теми дослідження, існує чимало наукових джерел, що висвітлюють основні аспекти інтеграції принципів сталого розвитку в економічну поведінку фінансових суб'єктів, акцентуючи увагу на ключових концепціях, методологічних підходах та емпіричних дослідженнях, представлених у цій галузі.

Дослідники аналізують різні аспекти інтеграції критеріїв сталого розвитку в практику інвестиційної діяльності. Зокрема, А. Агравал і К. Хокертс (Agrawal & Hockerts, 2021) досліджують вплив інтеграції ESG-критеріїв на інвестиційні рішення та сприяння сталому розвитку фінансових

ринків. К. Д. Якобсен (Jacobsen, 2021) аналізує вплив ESG-рейтингів на дохідність і ризик портфелів. Дослідження базується на емпіричних даних та надає рекомендації для інвесторів щодо інтеграції ESG-факторів. Г. Фріде, Т. Буш і А. Басен (Friede, Busch, & Bassen, 2015) провели метааналіз, що підтверджує позитивний зв'язок між ESG-критеріями та фінансовими результатами компаній. Д. Шонмейкер і В. Шрамаде (Schoenmaker & Schramade, 2019) представляють основи сталого фінансування та врахування ESG-факторів у фінансових рішеннях.

І. Ван Дюрен, А. Плантінга і Б. Схолтенс (van Duuren, Plantinga, & Scholtens, 2016) досліджують процес інтеграції ESG-факторів у процес управління інвестиціями та показують, як інвестори адаптують фундаментальний підхід до нових вимог. Г. Зайріс, П. Ліаргівас, Н. Апостолопулос (Zairis, Liargovas, & Apostolopoulos, 2024) здійснюють систематичний огляд досліджень у сфері сталого фінансування та пропонують нову дослідницьку повістку для розширення знань у цій сфері. С. Мудра, Ш. Джабін, С. Ахтер, П. Саха (Saha et al., 2024) досліджують сталі фінансові практики у країнах, що розвиваються, використовуючи бібліометричний аналіз для виявлення ключових трендів і викликів.

Інші дослідники зосереджують свою увагу на феномені зелених інвестицій. Так, Р. Гайнкель, А. Краус і Дж. Зехнер (Heinkel, Kraus, & Zechner, 2001) аналізують вплив зелених інвестицій на поведінку компаній та динаміку фінансових ринків та виявляють, що підвищення частки «зелених» інвесторів стимулює компанії знижувати екологічні ризики. О. Щербакова (Shcherbakova, 2023) досліджує роль зелених облігацій у фінансуванні сталого розвитку. Автор аналізує вплив цих фінансових інструментів на економічне зростання та пропонує рекомендації для їх ефективного використання в Україні. І. Мавлутова, А. Спілберґс, А. Верденгофс, Є. Кузьміна, І. Ареф'євс і А. Натрінс (Mavlutova et al., 2023) аналізують роль зеленого фінансування у забезпеченні сталого розвитку та підтримці відновлювальної енергетики, а також розглядають виклики, пов'язані з цим процесом.

Нарешті, науковцями простежено взаємозв'язок сталого розвитку та корпоративного управління. Дж. Беббінгтон та Дж. Унерман (Bebbington & Unerman, 2018) аналізують, як дослідження в сфері бухгалтерського обліку може сприяти досягненню Цілей сталого розвитку ООН, розглядають роль бухгалтерської інформації у підтримці

прийняття рішень для сталого розвитку та підкреслюють необхідність інновацій у цій сфері. А. Конг, М. Акбар, П. Поулова (Kong, Akbar, & Poulouva, 2023) досліджують вплив показників ESG (екологія, соціальна відповідальність, управління) на поточну та майбутню вартість провідних технологічних компаній. Результати демонструють тісний зв'язок між ESG-показниками та фінансовими результатами. Р. Еклз і С. Кліменко (Eccles & Klimenko, 2019) описують зростання очікувань акціонерів щодо сталості та вплив цього явища на корпоративне управління. Х. Джо та М. Харджото (Hoje & Harjoto, 2011) вивчають вплив стакої корпоративної соціальної відповідальності на вартість компаній. М. Сатіш Гоуда, С. Парасураман, А. Г. Хан (Gouda, Parasuraman, & Khan, 2024) досліджують можливості та виклики корпоративної соціальної відповідальності в Індії. А. Б. Керролл (Carroll, 2008) описує історичний розвиток концепції корпоративної соціальної відповідальності та аналізує ключові етапи її еволюції та значення для сучасного бізнесу. Іоанну і Серафейм (Ioannou & Serafeim, 2019) проаналізували, як корпоративні стратегії сталого розвитку поєднують прибутковість із соціальними цілями. В. Дж. Хеніз, С. Доробанту та Л. Дж. Нартей (Henisz et al., 2014) аналізують фінансові вигоди від взаємодії компаній із зацікавленими сторонами. Р. Акуоко-Сарпонг, С. Г'ясі, Г. Аффрам (Akuoko-Sarpong, Gyasi, & Affram, 2024) аналізують кореляцію між звітністю про сталий розвиток та фінансовими показниками публічних компаній та демонструють важливість прозорості для інвесторів.

Не зважаючи на увагу до цього питання серед науковців, слід зазначити, що не всі учасники економічної діяльності повною мірою розуміють сутність сталого розвитку та його значення для довгострокової фінансової стійкості. Тому наукового підходу потребують питання створення дієвих інструментів для формування нових моделей економічної поведінки, що сприятимуть втіленню принципів сталого розвитку у фінансову стратегію підприємств.

Методологія дослідження. Для дослідження, здійсненого в статті використано ряд наукових методів. Метод теоретичного аналізу застосовано для аналізу наукових праць, які стосуються сталого розвитку, фінансової поведінки суб'єктів та корпоративної соціальної відповідальності та існуючих підходів до інтеграції сталого розвитку у фінансову діяльність. Використання емпіричних методів представлено кількісним аналізом для дослідження оцін-

ки зв'язку між впровадженням принципів сталого розвитку та результатами діяльності компаній; та якісним аналізом для дослідження кейсів фінансових компаній чи банків, які успішно інтегрували принципи сталого розвитку.

Основні результати. Сталий розвиток дедалі більше впливає на економічну поведінку суб'єктів на фінансовому ринку, що зумовлено зміною суспільних цінностей, новими регуляторними вимогами та прагненням до збереження навколишнього середовища і соціальної відповідальності.

Концепція сталого розвитку значно впливає на поведінку інвесторів на фінансовому ринку, адже вона формує нові підходи до оцінки ризиків, вибору активів і стратегії інвестування. В першу чергу слід відзначити зростання популярності ESG-інвестицій, які стали ключовим фактором для багатьох інвесторів. Інвестори активно вкладають кошти в компанії, які відповідають критеріям екологічності (вплив компанії на навколишнє середовище, використання ресурсів, рівень викидів CO₂), соціальної (умови праці, дотримання прав людини, вплив на місцеві громади) та корпоративного управління (прозорість діяльності, структура управління, боротьба з корупцією), уникаючи тих, які ігнорують принципи сталого розвитку (Bebbington & Unerman, 2018).

Компанії, що порушують принципи сталого розвитку, стикаються з високими фінансовими та репутаційними ризиками та можуть мати наслідки у вигляді санкцій: регуляторні штрафи за екологічні порушення, судові позови через недотримання соціальних норм, втрата довіри інвесторів та споживачів тощо. Інвестори можуть враховувати ці ризики при оцінці компаній, надаючи перевагу тим, які мінімізують свій негативний вплив на суспільство та екологію.

Важливою зміною в економічній поведінці інвесторів також слід відзначити зацікавленість у стимулюванні «зелених» і соціальних облігацій, що можна простежити, аналізуючи зростання цього ринку. Інвестори активно купують такі інструменти, розглядаючи їх як надійний і етичний вибір, оскільки зелені облігації фінансують проекти, спрямовані на боротьбу зі зміною клімату або поліпшення стану навколишнього середовища, а соціальні облігації, в свою чергу, підтримують проекти, що сприяють розвитку освіти, медицини, соціальної інфраструктури (Agrawal & Hockerts, 2021).

Ринок «зелених» і соціальних облігацій демонструє стрімке зростання в усьому

світі. У 2021 році глобальний обсяг емісії «зелених» облігацій становив 474 мільярдів доларів, що значно перевищує 296 мільярдів доларів у 2020 році. Найбільший ріст спостерігався в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, де обсяг зріс із 55 мільярдів доларів у 2020 році до 125 мільярдів доларів у 2021 році. Європа залишається провідним ринком, забезпечуючи майже половину глобального обсягу. У 2022 році спостерігалось подальше зростання цього ринку: наприклад, у Європі за перший квартал було продано «зелених» облігацій на суму 46 мільярдів доларів, що підтверджує його високу інвестиційну привабливість¹. А станом на початок 2025 року сукупний випуск зелених облігацій у світі оцінюється вже в 3,535 трлн доларів США².

Соціальні облігації та інші види стійких облігацій також набувають популярності. Зокрема, їх роль зростає через розширення їхніх структур і цілей, наприклад, спрямування коштів на боротьбу з соціальними проблемами чи підтримку кліматичних ініціатив.

Україна поки що лише тільки розвиває цей ринок, але, через законодавчі та економічні обмеження, зіштовхується зі значними викликами. Проте впровадження стимулів, таких як стандарти звітності й підтримка екологічних проектів, сприяє поступовому росту цього сегмента (FIBI, 2024³).

Помітну роль на ринку зелених облігацій відіграє Світовий банк, випускаючи зелені облігації World Bank Green Bonds для фінансування проектів, що стосуються відновлювальної енергетики, очищення води та зниження викидів парникових газів у країнах, що розвиваються (World Bank Group, 2024⁴). Інвестуючи в такі облігації, інвестори можуть брати участь у вирішенні глобальних екологічних проблем, таких як зміна клімату, забруднення та зниження

біорізноманіття, при чому екологічно чисті технології часто приносять високу прибутковість, оскільки попит на «зелені» рішення зростає на фоні змін клімату та переходу до відновлювальної енергетики. Крім того, такі інвестиції можуть бути частиною стратегії диверсифікації портфеля, оскільки вони охоплюють нові і перспективні ринки, що активно розвиваються (Jacobsen, 2021).

Концепція сталого розвитку орієнтує інвесторів на довгострокові вигоди, оскільки підтримка компаній, які дотримуються принципів сталого розвитку, забезпечує стабільний прибуток у майбутньому, а інвестиції в стійкі сектори (відновлювальна енергетика, «зелені» технології) розглядаються як перспективні, з урахуванням зростаючих обмежень для традиційних галузей (наприклад, вуглецевого виробництва). Цікавими є висновки, які базуються на емпірично обґрунтованих оцінках параметрів та показують, що понад 20 % зелених інвесторів потрібні, щоб спонукати будь-яку забруднюючу компанію до реформування (Heinkel et al., 2001).

З боку інституційних інвесторів також можна простежити підвищення попиту на підтримку сталого розвитку. Великі пенсійні фонди, страхові компанії та інші інституційні інвестори дедалі більше враховують концепцію сталого розвитку у своїх стратегіях, створюючи спеціальні ESG-фонди. Ще однією тенденцією в поведінці інституційних інвесторів слід відзначити відмову від інвестицій у сектори, що суперечать принципам сталого розвитку (наприклад, нафта, вугілля, зброя).

Вагомого значення також набуває репутаційний фактор, оскільки інвестори дедалі більше віддають перевагу компаніям з високою соціальною відповідальністю через їх позитивний імідж, що приваблює клієнтів і партнерів. До того ж, існує безліч концепцій, які стверджують, що організації повинні враховувати інтереси всіх своїх зацікавлених сторін, включаючи працівників, клієнтів, постачальників, громади та навколишнього середовища, а не зосереджуватися виключно на максимізації прибутку (Kong et al., 2023).

Концепція сталого розвитку змінює парадигму інвестування, перетворюючи фінансовий ринок на платформу для підтримки екологічної, соціальної та економічної стабільності. Інвестори, які орієнтуються на сталий розвиток, не тільки отримують фінансові вигоди, але й роблять свій внесок у забезпечення майбутнього для всього людства. Це підтверджується численними при-

1 Зелені, соціальні та стійкі облігації як механізм імпаکت-інвестування. UkraineInvest. Your Investment Matters. URL: https://ukraineinvest.gov.ua/news/27-05-22-2/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 05.01.2025).

2 Green Bonds Market 2025. Climate Bonds Initiative. URL: <https://www.climatebonds.net> (дата звернення: 05.01.2025).

3 Ринок облігацій у 2024 році: розуміння тенденцій та вибір кращих можливостей. FIBI. 26 січня 2024. URL: <https://fibi.tech/news/investuvannya/rinok-obligacij-u-2024-roci-rozuminnya-tendencij-ta-vibir-krashih-mozhlivostej> (дата звернення: 05.01.2025).

4 Green Bonds. IBRD Funding Program. World Bank Group. Oct 31, 2024. URL: <https://treasury.worldbank.org/en/about/unit/treasury/ibrd/ibrd-green-bonds> (дата звернення: 05.01.2025).

кладами інвестицій, заснованих на принципах сталого розвитку в світовій практиці інвестування, які ми розглянемо далі.

В розвинутих країнах спостерігається вихід великих інвесторів із вуглеводневого сектору. У 2019 році Норвезький суверенний фонд, один із найбільших у світі (активи перевищують \$1,4 трлн), оголосив про плани відмовитися від інвестицій у компанії, що займаються видобутком нафти та газу (The Guardian, 2019¹). Рішення було ухвалене для зменшення ризиків, пов'язаних із кліматичними змінами, та стимулювання розвитку відновлюваної енергетики.

Apple Inc. у 2021 році випустила «зелені облігації» на суму \$4,7 млрд для фінансування проєктів, пов'язаних із відновлюваними джерелами енергії, зменшенням вуглецевих викидів та енергоефективністю (Apple, 2022²), що привабили інвесторів, які бажають підтримувати проєкти сталого розвитку.

У 2020 році генеральний директор BlackRock, найбільшої у світі інвестиційної компанії, заявив, що компанія переорієнтує свій інвестиційний портфель на компанії, які враховують екологічні, соціальні та управлінські (ESG) критерії і виключає зі своїх портфелів компанії, пов'язані з вугіллям, а також активно голосує проти керівництва компаній, що ігнорують кліматичні ризики (BlackRock, 2020³).

Один із найбільших пенсійних фондів світу CalPERS інвестує значну частину своїх активів у «зелені» технології, компанії з низьким рівнем викидів CO₂ та соціально відповідальні підприємства. Наприклад, фонд вклав кошти в компанії, що спеціалізуються на відновлюваній енергетиці та інноваціях у сфері сталого виробництва (CalPERS, 2023⁴).

1 Rob Davies. Norway's \$1tn wealth fund to divest from oil and gas exploration. The Guardian. 8 Mar 2019. URL: <https://www.theguardian.com/world/2019/mar/08/norways-1tn-wealth-fund-to-divest-from-oil-and-gas-exploration> (дата звернення: 05.01.2025).

2 Apple's \$4.7B in Green Bonds support innovative green technology. Apple. March 24, 2022. URL: <https://www.apple.com/newsroom/2022/03/apples-four-point-seven-billion-in-green-bonds-support-innovative-green-technology/> (дата звернення: 05.01.2025).

3 Sustainability as BlackRock's New Standard for Investing. BlackRock's 2020 letter to clients. BlackRock. URL: <https://www.blackrock.com/corporate/investor-relations/2020-blackrock-client-letter> (дата звернення: 05.01.2025).

4 CalPERS' Governance & Sustainability Principles. CalPERS. November 13, 2023. URL: <https://www.calpers.ca.gov/sites/default/files/spf/docs/forms-publications/governance-and-sustainability-principles.pdf> (дата звернення: 05.01.2025).

Деякі великі банків, зокрема Deutsche Bank, BNP Paribas і HSBC, припинили фінансування нових вугільних проєктів та ініціатив, пов'язаних із видобутком нафти в екологічно чутливих регіонах, яким, скажімо, є Арктика. Рішення мотивоване зростаючим тиском з боку громадськості та інвесторів, які вимагають прозорості та екологічної відповідальності. Загалом, близько 60 трильйонів доларів США в активах під управлінням – або 50% загальної глобальної бази інституційних активів – наразі перебувають під управлінням підписантів Принципів відповідального інвестування (Friede et al., 2015). А, отже, впровадження сталих стандартів сприяє надходженню коштів інвесторів у цільові проєкти сталого спрямування і дозволяє контролювати цей процес (Shcherbakova, 2023).

Великої популярності набуває підтримка стартапів у сфері відновлюваної енергетики. Інвестиційний фонд Breakthrough Energy Ventures, створений Біллом Гейтсом, активно вкладає кошти в стартапи, які займаються розробкою інноваційних рішень для скорочення вуглецевих викидів. Наприклад, фінансування отримала компанія, що працює над технологіями уловлювання та зберігання CO₂ (Investing in Innovation⁵).

У рамках програм сталого розвитку Світовий банк інвестує в інфраструктурні проєкти, які сприяють досягненню Цілей сталого розвитку. Наприклад, будівництво сонячних і вітрових електростанцій у країнах, що розвиваються, фінансується для забезпечення доступу до чистої енергії.

У 2019 році був запущений індекс S&P 500 ESG, що включає компанії, які відповідають високим стандартам екологічної, соціальної та управлінської відповідальності. Інвестори використовують цей індекс для формування портфелів із метою підтримки сталого розвитку. Фондовий індекс S&P 500 ESG розроблений на основі традиційного S&P 500, але адаптований для інвесторів, які віддають перевагу стійким інвестиціям. Він охоплює компанії з високими ESG-рейтингами, виключаючи компанії, які не відповідають певним критеріям, пов'язаним з Глобальним договором ООН чи здійснюють свою діяльність у сферах, що суперечать принципам сталого розвитку. Індекс включає 324 компанії (проти 503 у базовому S&P 500) після застосування критеріїв ESG. Для аналізу компаній ви-

5 Breakthrough Energy Ventures. Investing in Innovation. URL: <https://www.breakthroughenergy.org/our-work/breakthrough-energy-ventures/> (дата звернення: 05.01.2025).

користовуються скринінги для виключення компаній з найгіршими ESG-рейтингами у кожному секторі, при цьому галузеві ваги максимально наближені до базового індексу. У зазначених компаній карбоновий слід на 13% нижчий, ніж у традиційному індексі, а середня інтенсивність викидів знижена на 18%. Оскільки ESG дедалі більше стає головним питанням для цих компаній, вони повинні опублікувати заяву про мету, надати інвесторам інтегровані фінансові звіти та звіти ESG, збільшити залучення керівників середньої ланки до питань ESG, інвестувати в надійні IT-системи та вдосконалити внутрішні системи для вимірювання та звітності ESG і впливати на інформацію про продуктивність (Eccles & Klimentko, 2019).

Індекс демонструє стабільну продуктивність і з 2021 року перевершує традиційний S&P 500 за сумарною дохідністю (на 15.1% станом на травень 2024 року). Популярність серед інвесторів зростає через посилення регуляцій у сфері сталого фінансування, зокрема в Європі та Азії, а також через наявність ф'ючерсів на основі цього індексу. Індекс підходить для інвесторів, які шукають баланс між сталим підходом і фінансовою ефективністю. Він є частиною глобального тренду на інтеграцію ESG-факторів у традиційні фінансові рішення.

Також слід згадати компанію Tesla, яка стала однією з найпопулярніших компаній серед ESG-інвесторів завдяки своїй діяльності в галузі електромобілів і енергозберігаючих технологій. Попит на її акції свідчить про зростаючий інтерес інвесторів до компаній, які сприяють зниженню вуглецевого сліду (Tesla, 2023¹).

Всі розглянуті практичні кейси демонструють, як концепція сталого розвитку змінює підходи до інвестицій і сприяє створенню нових можливостей на фінансових ринках, формуючи нові моделі поведінки суб'єктів цього ринку.

Компанії, що працюють в сучасній економіці, чітко демонструють дедалі більшу інтеграцію сталого розвитку в бізнес-модель, а залучення принципів корпоративної соціальної відповідальності позитивно впливає на вартість фірми (Harjoto, 2011). Така інтеграція, в першу чергу, простежується в розробці довгострокових стратегій, які передбачають зменшення вуглецевого сліду та запровадження екологічних практик.

Деякі провідні компанії вже впровадили відповідні стратегії. Серед таких компаній слід відзначити міжнародну компанію у сфері електродвигунів Nidec Corporation, яка прагне досягти нульового рівня викидів CO₂ у своїй ланці постачання до 2050 року. До 2030 року вона планує скоротити викиди Scope 1 і Scope 2 на 42%, а Scope 3 – на 25% порівняно з рівнем 2022 року (Nidec Corporation ²). Основна увага приділяється використанню відновлюваних джерел енергії та впровадженню енергоефективних технологій.

Аналогічні прагнення мають компанії Microsoft, IKEA, Unilever та інші, метою яких є стати кліматично позитивними та навіть компенсувати всі викиди, створені за всю історію компанії. Ці компанії демонструють, як представники різних галузей реагують на кліматичні виклики через інновації та сталий розвиток, а їхні зусилля узгоджуються з глобальними цілями.

Кліматичні зобов'язання на себе беруть уряди та міжнародні організації, встановлюючи зобов'язання щодо зменшення викидів вуглецю та адаптації до змін клімату, що змушує компанії, в свою чергу, адаптувати власні стратегії. Серед таких зобов'язань, в першу чергу, слід відзначити Паризьку кліматичну угоду (2015), яка є основою міжнародних зусиль зі скорочення викидів парникових газів (Закон України, 2016³). Більшість країн зобов'язалися досягти нульових викидів до середини століття, що змушує компанії впроваджувати стратегії для зменшення свого вуглецевого сліду, наприклад, переходити на відновлювані джерела енергії.

Окрім міжнародної угоди, існує низка регіональних, наприклад, Європейський зелений курс (The European Green Deal, 2024⁴), який пов'язаний з прагненням ЄС досягти кліматичної нейтральності до 2050 року. Це включає такі ініціативи, як Система торгівлі викидами (EU ETS) та обмеження на викиди для авіаційної і автомобільної галузей. Крім того, США мають «Кліматичний план», згідно з яким країна оголосила амбітні цілі зі скорочення викидів на 50–

2 Nidec Group sets new mid- and long-term CO2 reduction targets. Nidec Corporation. 21/03/2024. URL: <https://www.nidec.com/en/sustainability/news/2024/news0321-01/> (дата звернення: 05.01.2025).

3 Паризька угода. Угоду ратифіковано Законом № 1469-VIII від 14.07.2016. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161#Text (дата звернення: 05.01.2025).

4 The European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent. The European Commission. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (дата звернення: 05.01.2025).

1 A Sustainable Future is Within Reach. Impact Report 2023. Tesla. URL: <https://www.tesla.com/impact> (дата звернення: 05.01.2025).

52% до 2030 року порівняно з рівнем 2005 року в першу чергу, завдяки відновлювальній енергетиці та «зеленому» транспорту. Існуюча китайська ініціатива «Вуглецева нейтральність до 2060 року» ґрунтується на зобов'язанні уряду Китаю скоротити викиди до 2030 року, що сприяє переходу компаній на енергоефективні технології та стимулює розвиток відновлюваної енергетики. В Індії з ініціативи уряду в Законі про компанії 2013 року обов'язковим стало залучення корпоративного сектору до досягнення цілей сталого розвитку. Будь-яка компанія, чистий капітал, оборот та чистий прибуток якої досягає зазначеної в законі величини, повинна витратити два відсотки свого прибутку на корпоративну соціальну відповідальність (Gouda et al., 2024).

Що стосується зобов'язань міжнародних організацій, то серед них слід відзначити Програму ООН зі сталого розвитку (SDGs), яка встановлює цілі сталого розвитку, та стимулює уряди впроваджувати національні політики, що створюють вимоги для бізнесу щодо екологічної відповідальності. Міжнародна фінансова корпорація (IFC) та Світовий банк встановлюють стандарти екологічної та соціальної відповідальності, які мають виконувати компанії, що отримують їхнє фінансування. Міжнародна організація з авіації (ICAO) запровадила програму CORSIA, яка вимагає від авіакомпаній компенсувати зростання викидів шляхом інвестування в екологічні проекти.

На окрему увагу заслуговує глобальний альянс «Race to Zero»¹, що об'єднує країни, міста та компанії у прагненні досягти нульових викидів до 2050 року, до якої приєдналися багато великих корпорацій (наприклад, Amazon, Apple), щоб відповідати міжнародним стандартам.

Зобов'язання, що беруть на себе уряди під впливом міжнародних та регіональних угод та організацій, безпосередньо впливають на діяльність компаній в різних галузях. Це включає розробку фірмами управлінських та організаційних механізмів для звітності та контролю за соціально свідомою політикою та практикою бізнесу (Carroll, 2008). Скажімо, посилення стандартів на викиди CO₂ змушує виробників розробляти електромобілі (наприклад, зобов'язання ЄС щодо нульових викидів від транспорту), а під тиском вимог від-

мовлятися від вугілля та переходити на відновлювані джерела енергії, компанії переглядають свої довгострокові стратегії. Банки та інвестиційні фонди впроваджують принципи ESG (екологічного, соціального та корпоративного управління), адаптуючи свої портфелі до низьковуглецевої економіки. Ці зусилля демонструють, як глобальні зобов'язання сприяють формуванню стійких бізнес-практик та спрямовують компанії до відповідального управління кліматичними ризиками.

Зважаючи на зміни, які охопили всю світову економіку – від урядів країн та міжнародних організацій, глобальних галузей до окремих компаній – зміни в економічній поведінці учасників фінансових ринків стають дедалі глибшими. З'являється дедалі більше інвестиційних фондів, які саме спеціалізуються на сталому розвитку та екологічно чистих технологіях, які націлені на підтримку компаній, що активно дотримуються принципів сталого розвитку, і виключають зі своїх портфелів компанії з негативним впливом на суспільство та навколишнє середовище. Ці фонди сприяють залученню капіталу до бізнесів і проектів, які працюють з врахуванням вимог навколишнього середовища та сталого розвитку.

Серед таких фондів, в першу чергу, слід зазначити зелені інвестиційні фонди, які спеціалізуються на фінансуванні проектів, що сприяють зменшенню впливу на навколишнє середовище та підтримують перехід компаній до екологічно чистих технологій, розглядаючи його як довгострокову стратегію (Ioannou et al., 2019). Ці фонди зазвичай інвестують в енергетичні компанії, що працюють з відновлювальними джерелами енергії, а також у компанії, які займаються очищенням води, переробкою відходів і збереженням біорізноманіття. Це такі фонди, як The Green Climate Fund (GCF), який створений для підтримки країн, що розвиваються, в переході до низьковуглецевої економіки, сприяють адаптації до змін клімату та скороченню викидів парникових газів та фонд BlackRock Green Bond Fund, який інвестує в зелені облігації, що фінансують екологічно чисті проекти, такі як відновлювальна енергетика, енергоефективність, водозбереження.

Важливу роль у підтримці сталого розвитку відіграють ESG Investment Funds (Фонди ESG), що інвестують у компанії, які демонструють високий рівень відповідальності в екологічних, соціальних та управлінських аспектах. Вони можуть охоплювати широкий спектр індустрій, зокрема енергетику, технології, споживчі

1 Race to Zero. The world's largest coalition of non-state actors taking immediate action to halve global emissions by 2030. Race to Zero. URL: <https://climatechampions.unfccc.int/system/race-to-zero/> (дата звернення: 05.01.2025).

товари та інфраструктуру (Schoenmaker & Schramade, 2019).

Фондами, які інвестують в акції компаній, що відповідають вимогам ESG та займаються вирішенням глобальних проблем є Vanguard ESG U.S. Stock ETF та фонд iShares MSCI Global Impact ETF. На інвестиціях в компанії, які працюють у сфері відновлювальної енергетики, такі як сонячна, вітрова енергетика, біоенергетика, а також у новітні технології для зберігання енергії та підвищення енергоефективності спеціалізуються фонди сталого енергетичного розвитку (Sustainable Energy Funds), серед яких The iShares Global Clean Energy ETF та Invesco WilderHill Clean Energy ETF. Зазначені фонди чітко розуміють наслідки сталого розвитку для інвесторів і включають ці питання в свої інвестиційні рішення та практики власності (Duuren et al., 2016).

Цікавою є форма діяльності у фондах впливу (Impact Investment Funds), що прагнуть створювати соціальний та екологічний вплив через свої інвестиції та підтримують компанії, які працюють в сферах, що можуть приносити довгостроковий позитивний ефект на суспільство та навколишнє середовище, водночас забезпечуючи прибутковість для інвесторів (Zairis et al., 2024). Фонди BlueOrchard Impact Investment Fund та Triodos Investment Management зосереджені на інвестиціях, які сприяють сталому розвитку та підтримці екологічно чистих технологій у країнах, що розвиваються, інвестують в компанії з низьким вуглецевим слідом, підтримуючи проекти в галузі відновлювальних джерел енергії, сталого сільського господарства та сталих технологій.

Інвестиційні фонди, які підтримують сталий розвиток та екологічно чисті технології, є важливим інструментом для реалізації глобальних цілей сталого розвитку та надають можливість інвесторам підтримувати проекти, що сприяють збереженню навколишнього середовища та соціальному прогресу.

Достатньо важливим фінансовим стимулом для переходу до сталого розвитку, є податкові пільги компаніям, які уряди багатьох країн надають підприємствам, що інвестують в екологічно чисті технології та дотримуються принципів сталого розвитку. Такі стимули можуть бути запроваджені у вигляді податкових пільг, коли уряди надають податкові пільги для компаній, які інвестують у екологічно чисті технології та дотримуються принципів сталого розвитку. Крім того, це можуть бути податкові кредити на екологічно чисті технології для стимулювання інвестицій у відновлювану

енергетику, енергоефективність і зменшення викидів CO₂. Такі практики можна знайти в розвинутих країнах. Зокрема, існуюча в США програма Investment Tax Credit (ITC) дозволяє компаніям отримати податкові кредити за встановлення сонячних панелей та інших відновлюваних джерел енергії, що знижує податкові зобов'язання компанії на значну суму (Department of the Treasury, 2024¹). Або країни ЄС, які можуть надати податкові пільги компаніям, що інвестують у зелену енергетику, зокрема у вітрові та сонячні станції. Програми часто передбачають знижки на корпоративний податок або податкові кредити на розширення зеленої інфраструктури.

У Великій Британії та Канаді існують податкові пільги за витрати на дослідження та розробки для компаній, які займаються розробкою нових екологічно чистих технологій. Британська програма R&D Tax Credits дозволяє компаніям, що інвестують в інновації, зокрема в екологічно чисті технології, знижувати свої податки на суму витрат на дослідження і розробки (Government of UK, 2024²). Канадська програма Scientific Research and Experimental Development (SR&ED) дозволяє компаніям отримати податкові кредити на розробку нових екологічно чистих технологій, включаючи технології для відновлювальної енергетики та зменшення викидів (Government of Canada³).

Уряди Швеції та Німеччини практикують надання знижок на корпоративні податки компаніям, які демонструють сталий розвиток. До того ж, компанії Швеції отримують знижки на податки, якщо вони впроваджують практики сталого розвитку, такі як використання відновлюваних джерел енергії, зниження викидів парникових газів або переробка відходів. В Німеччині діє система податкових пільг для підприємств, які інвестують у технології, що сприяють досягненню цілей сталого розвитку, зокрема в галузях зеленої енергетики та

1 U.S. Department of the Treasury Releases Final Rules on Investment Tax Credit to Produce Clean Power, Strengthen Clean Energy Economy. U.S. Department of the Treasury. December 4, 2024. URL: <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy2736> (дата звернення: 05.01.2025).

2 Check if you can claim Research & Development (R&D) tax relief. Find out what R&D tax relief is and if your project qualifies for Corporation Tax relief. Government of UK. 8 May 2024. URL: <https://www.gov.uk/guidance/corporation-tax-research-and-development-rd-relief> (дата звернення: 05.01.2025).

3 Scientific Research and Experimental Development (SR&ED) tax incentives. Government of Canada. URL: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/scientific-research-experimental-development-tax-incentive-program.html> (дата звернення: 05.01.2025).

транспорту. Це можна пояснити сильним політичним інтересом Європи до сталого фінансування та загальної фінансової політики на підтримку Європейської зеленої угоди, а також її міжнародних зобов'язань щодо зміни клімату та цілей сталого розвитку (Mavlutova et al., 2023).

Австралія та Індія надають податкові пільги компаніям, які інвестують у технології для зниження викидів CO₂ або встановлюють сонячні батареї чи інші відновлювальні джерела енергії. В Китаї для стимулювання інвестицій у сталий розвиток існують програми, що надають звільнення від податків або знижки на податки для підприємств, які інвестують у «зелені» проекти або використовують екологічно чисті технології. Уряд Франції дозволяє компаніям списувати витрати на екологічні інвестиції, такі як оновлення обладнання для зниження викидів CO₂, з податкової бази, що зменшує їх податкові зобов'язання.

Слід зазначити, що відбуваються зміни і в поведінці споживачів, оскільки сучасні споживачі все більше звертають увагу на те, наскільки компанії дотримуються принципів сталого розвитку, що неминуче впливає на фінансовий ринок (Ivashchenko, 2023). Аналіз ринків вказує на те, що споживачі дедалі більше обирають продукти та послуги, які мають менший екологічний вплив, що стимулює компанії інвестувати в зелені технології та екологічні практики. Прихильники бізнес-обґрунтування сталого розвитку стверджують, що етична, соціально відповідальна поведінка та прозорість нефінансових показників покращують репутацію бренду, зменшують витрати, зміцнюють відносини та підвищують стійкість, таким чином позитивно сприяючи прибутковості в довгостроковій перспективі (Akuoko-Sarpong et al., 2024). Відповідно, компанії, які не дотримуються принципів сталого розвитку або мають погану репутацію в сфері екології та соціальної відповідальності, можуть втрачати клієнтів, що безпосередньо впливає на їхню фінансову стабільність.

Зазначені зміни, що відбуваються в економічній поведінці всіх учасників фінансового ринку, неминуче призводять до трансформації і самого фінансового ринку. Можемо спостерігати розвиток нових фінансових продуктів у зв'язку зі зростанням попиту на фінансові інструменти, пов'язані зі сталим розвитком, такі як зелені облігації, індекси ESG, соціально відповідальні інвестиційні фонди та екологічні біржові фонди (Saha, 2024). Це явище є особливо

важливим у контексті нових фінансових технологій, де конвергенція технологій і фінансів сприяла створенню інноваційних фінансових продуктів, орієнтованих на сталість (Shkodina, 2024). До того ж і самі фінансові установи оцінюють екологічні та соціальні ризики, які можуть впливати на вартість активів та фінансову стабільність.

В свою чергу, інвестори та регулятори вимагають від компаній більшої прозорості у звітності щодо екологічних та соціальних показників, що підвищує вимоги до корпоративного управління.

Висновки. Таким чином, сталий розвиток суттєво трансформує економічну поведінку суб'єктів фінансового ринку, формуючи нові тенденції та підходи до інвестування, фінансового планування та управління ризиками. Аналіз взаємозв'язків між принципами сталого розвитку та фінансовою діяльністю показує, що екологічні, соціальні та управлінські (ESG) фактори стають важливим критерієм ухвалення рішень на фінансовому ринку.

Фінансові інститути, такі як банки, інвестиційні фонди та страхові компанії, все частіше враховують принципи сталого розвитку у своїх стратегіях, орієнтуючись на довгострокову стабільність та репутаційні переваги, демонструючи водночас підвищений інтерес до «зелених» фінансових інструментів, таких як екологічні облігації, сталий венчурний капітал та інвестиції у відновлювану енергетику. Вплив сталого розвитку проявляється у зміні пріоритетів фінансових суб'єктів: від короткострокового прибутку до екологічної відповідальності, соціального впливу та довгострокового економічного зростання, що створює нові виклики та можливості для адаптації фінансових ринків у сучасних умовах глобалізації та зростаючої важливості екологічної безпеки.

В той же час, існує потреба в цілеспрямованому впливі на економічну поведінку суб'єктів фінансового ринку задля активізації переходу до сталих практик. Це можуть бути такі заходи:

- розробка та вдосконалення регуляторної бази, що включає внесення змін до законодавства, які забезпечать чітке визначення та стимулювання інтеграції принципів сталого розвитку в економічну діяльність фінансових суб'єктів, а також запровадження стандартів звітності за ESG-критеріями для підвищення прозорості та підзвітності;

- створення фінансових стимулів, серед яких надання податкових пільг, субси-

дії або грантів фінансовим суб'єктам, які впроваджують екологічно та соціально відповідальні стратегії та введення спеціальних інструментів фінансування, таких як «зелені облігації»;

– розвиток освітніх та інформаційних програм для менеджерів та фінансових працівників щодо принципів сталого розвитку та методів їх впровадження, інформаційних кампаній для підвищення обізнаності суспільства про значення сталого розвитку;

– впровадження інноваційних технологій для розвитку цифрових інструментів для моніторингу та аналізу впливу ESG-практик на економічну діяльність та залу-

чення фінансових технологій (FinTech) для розробки екологічно орієнтованих продуктів і сервісів;

– сприяння співпраці між секторами через створення платформи для обміну досвідом між урядом, бізнесом і громадськими організаціями з метою спільного вирішення викликів сталого розвитку, а також через підтримку міжнародної співпраці для адаптації успішних практик інших країн;

– оцінка ефективності та контроль через встановлення чітких критеріїв оцінювання результатів впровадження сталих практик та регулярне проведення незалежного аудиту для оцінки досягнень фінансових суб'єктів у сфері сталого розвитку.

References

1. Agrawal A., Hockerts K. Impact Investing: Review and Research Agenda. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*. 2021. Vol. 33, No 2. Pp. 153-181. DOI: <https://doi.org/10.1080/08276331.2018.1551457>
2. Bebbington J., Unerman J. Achieving the United Nations Sustainable Development Goals: An Enabling Role for Accounting Research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 2018. Vol. 31, No. 1. Pp. 2-24. DOI: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-05-2017-2929>
3. Carroll A. B. A History of Corporate Social Responsibility. In: Crane, A., Matten, D., McWilliams, A., Moon, J. and Siegel, D.S., Eds., *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility*, Oxford University Press, Oxford, (2008). Pp. 19-46. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199211593.003.0002>
4. Eccles R. G., Klimenko S. The Investor Revolution: Shareholders Are Getting Serious about Sustainability. *Harvard Business Review*. 2019. Vol. 97, No (3). Pp. 106–116. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-011-0869-y>
5. Friede G., Busch T., Bassen A. ESG and Financial Performance: Aggregated Evidence from More than 2000 Empirical Studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*. 2015. Vol. 5, No 4. Pp. 210–233. DOI: <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>
6. Zairis G., Liargovas P., Apostolopoulos N. Sustainable Finance and ESG Importance: A Systematic Literature Review and Research Agenda. *Sustainability*. 2024. Vol. 16, No 7. Article 2878. DOI: <https://doi.org/10.3390/su16072878>
7. Heinkel R., Kraus A., Zechner J. The Effect of Green Investment on Corporate Behavior. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*. 2001. Vol. 36, No 4. Pp. 431–449. DOI: <https://doi.org/10.2307/2676219>
8. Jo H., Harjoto M. A. Corporate Governance and Firm Value: The Impact of Corporate Social Responsibility. *Journal of Business Ethics*. 2011. Vol. 103, No 3. Pp. 351–383. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-014-2285-2>
9. Mavlutova I., Spilbergs A., Verdenhofs A., Kuzmina Je., Arefjevs I., Natrins A. The Role of Green Finance in Fostering the Sustainability of the Economy and Renewable Energy Supply: Recent Issues and Challenges. *Energies*. 2023. Vol. 16, No 23. Article 7712. DOI: <https://doi.org/10.3390/en16237712>
10. Ioannou I., Serafeim G. Corporate Sustainability: A Strategy? *Harvard Business School Accounting & Management Unit*

Список використаної літератури

1. Agrawal, A., & Hockerts, K. (2021). Impact Investing: Review and Research Agenda. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 33(2), 153-181. doi: <https://doi.org/10.1080/08276331.2018.1551457>
2. Bebbington, J., & Unerman, J. (2018). Achieving the United Nations Sustainable Development Goals: An Enabling Role for Accounting Research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 31(1), 2-24. doi: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-05-2017-2929>
3. Carroll, A. B. (2008). A History of Corporate Social Responsibility. In A. Crane, D. Matten, A. McWilliams, J. Moon, and D. S. Siegel (Eds.), *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility* (pp. 19-46). Oxford University Press, Oxford. doi: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199211593.003.0002>
4. Eccles, R. G., & Klimenko, S. (2019). The Investor Revolution: Shareholders Are Getting Serious about Sustainability. *Harvard Business Review*, 97(3), 106–116. doi: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3356021>
5. Friede, G., Busch, T., & Bassen, A. (2015). ESG and Financial Performance: Aggregated Evidence from More than 2000 Empirical Studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 5(4), 210–233. doi: <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>
6. Zairis, G., Liargovas, P., & Apostolopoulos, N. (2024). Sustainable Finance and ESG Importance: A Systematic Literature Review and Research Agenda. *Sustainability*, 16(7), 2878. doi: <https://doi.org/10.3390/su16072878>
7. Heinkel, R., Kraus, A., & Zechner, J. (2001). The Effect of Green Investment on Corporate Behavior. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 36(4), 431–449. doi: <https://doi.org/10.2307/2676219>
8. Jo, H., & Harjoto, M. A. (2011). Corporate Governance and Firm Value: The Impact of Corporate Social Responsibility. *Journal of Business Ethics*, 103(3), 351–383. doi: <https://doi.org/10.1007/s10551-014-2285-2>
9. Mavlutova, I., Spilbergs, A., Verdenhofs, A., Kuzmina, Je., Arefjevs, I., & Natrins, A. (2023). The Role of Green Finance in Fostering the Sustainability of the Economy and Renewable Energy Supply: Recent Issues and Challenges. *Energies*, 16(23), 7712. doi: <https://doi.org/10.3390/en16237712>
10. Ioannou, I., & Serafeim, G. (2019). Corporate Sustainability: A Strategy? (2019). *Harvard Business School Accounting &*

- Working. January 1, 2019. Paper No. 19-065. 55 p. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3312191>
11. Ivashchenko M. Behavioral Approach To Decision-Making In The Financial Market. Socio-economic and management concepts: collective monograph / Krupelnyska I., etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2021. Pp. 591-603. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.I>
 12. Jacobsen K. D. The Impact of ESG Scores on Portfolio Return and Risk: An Empirical Study. Copenhagen Business School, 2021. 94 p. URL: https://research-api.cbs.dk/ws/portalfiles/portal/68332872/1150301_master_thesis_2021.pdf (дата звернення: 05.01.2025).
 13. Kong L., Akbar M., Poulouva P. The Role of Environment, Social, and Governance Performance in Shaping Corporate Current and Future Value: The Case of Global Tech Leaders. Sustainability. 2023. Vol. 15, No (17). Article 13114. DOI: <https://doi.org/10.3390/su151713114>
 14. Shcherbakova O. The role of green bonds in financing sustainable development. Economy of Ukraine. 2023. No 12. Pp. 3-22. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.12.003>
 15. Akuoko-Sarpong R., Gyasi S. T., Affram H. Sustainability Reporting and Financial Performance: Examine the Correlation between Sustainability Disclosures Financial Performance in Publicly Traded Companies. International Journal of Innovative Science and Research Technology. September – 2024. Vol. 9, Issue 9. Pp. 1041-1055. DOI: <https://doi.org/10.38124/ijisrt/IJISRT24SEP485>
 16. Mudra S. L., Jabin Sh., Akhter S. Sh., Saha P. R., Mim S. A. Sustainable Financing in Developing and Emerging Countries: A Bibliometric Analysis. International Journal of Economics, Business and Management Research. 2024. Vol. 8, No 07. Pp. 152-176. DOI: <https://doi.org/10.51505/IJEBMR.2024.8711>
 17. Sateesh Gouda M., Parasuraman S., Khan A. G. Opportunities and Challenges for Corporate Social Responsibility in India. Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS). 2024. Vol. 29, Issue 3, Series 3. Pp. 36-45. DOI: <https://doi.org/10.9790/0837-2903033645>
 18. Schoenmaker D., Schramade W. Principles of Sustainable Finance. Oxford University Press, 2019. 35 p. ISBN: 9780198826606
 19. Shkodina I. Green Digital Finance: Driving Sustainable Investments Through Decentralization And Digitalization. Global Scientific Trends: Economics and Public Administration. 2024. Vol. 2/13. Pp. 90-105. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10654428>
 20. van Duuren E., Plantinga A., Scholtens B. ESG Integration and the Investment Management Process: Fundamental Investing Reinvented. Journal of Business Ethics. 2016. Vol. 138, No 3. Pp. 525–533. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2610-8>
 - Management Unit Working, January 1, 19-065, 55 p. doi: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3312191>
 11. Ivashchenko, M. (2021). Behavioral Approach To Decision-Making In The Financial Market. Socio-economic and management concepts: collective monograph / Krupelnyska I., etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch. doi: <https://doi.org/10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.I>
 12. Jacobsen K. D. (2021). The Impact of ESG Scores on Portfolio Return and Risk: An Empirical Study. Copenhagen Business School, 94 p. URL: https://research-api.cbs.dk/ws/portalfiles/portal/68332872/1150301_master_thesis_2021.pdf
 13. Kong, L., Akbar, M., & Poulouva, P. (2023). The Role of Environment, Social, and Governance Performance in Shaping Corporate Current and Future Value: The Case of Global Tech Leaders. Sustainability, 15(17), 13114. doi: <https://doi.org/10.3390/su151713114>
 14. Shcherbakova, O. (2023). The role of green bonds in financing sustainable development. Economy of Ukraine, 12, 3-22. doi: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.12.003>
 15. Akuoko-Sarpong, R., Gyasi, S. T., & Affram, H. Sustainability Reporting and Financial Performance: Examine the Correlation between Sustainability Disclosures Financial Performance in Publicly Traded Companies. International Journal of Innovative Science and Research Technology, 9(9), 1041-1055. doi: <https://doi.org/10.38124/ijisrt/IJISRT24SEP485>
 16. Mudra, S. L., Jabin, Sh., Akhter, S. Sh., Saha, P. R., & Mim, S. A. (2024). Sustainable Financing in Developing and Emerging Countries: A Bibliometric Analysis. International Journal of Economics, Business and Management Research, 8, 07, 152-176. doi: <https://doi.org/10.51505/IJEBMR.2024.8711>
 17. Sateesh Gouda, M., Parasuraman, S., & Khan, A. G. (2024). Opportunities and Challenges for Corporate Social Responsibility in India. Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS), 29(3), 3, 36-45. doi: <https://doi.org/10.9790/0837-2903033645>
 18. Schoenmaker, D., & Schramade, W. (2019). Principles of Sustainable Finance. Oxford University Press. doi: <https://doi.org/10.1093/oso/9780198826606.001.0001>
 19. Shkodina, I. (2024). Green Digital Finance: Driving Sustainable Investments Through Decentralization And Digitalization. Global Scientific Trends: Economics and Public Administration, 2(13), 90-105. doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10654428>
 20. van Duuren, E., Plantinga, A., & Scholtens, B. (2016). ESG Integration and the Investment Management Process: Fundamental Investing Reinvented. Journal of Business Ethics, 138(3), 525–533. doi: <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2610-8>

Olha Hlushchenko*,
D.Sc. (Economics), Associate Professor
olhahlushchenko@karazin.ua
<http://orcid.org/0000-0001-5856-3373>

Maryna Ivashchenko*,
PhD (Economics), Associate Professor
maryna.ivashchenko@karazin.ua
<https://orcid.org/0000-0001-6078-1783>

* V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine

INTEGRATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT PRINCIPLES INTO THE ECONOMIC BEHAVIOR OF FINANCIAL ENTITIES

Abstract. The article explores the integration of sustainable development principles into the economic behavior of financial entities as a pivotal factor in achieving long-term economic growth. It highlights the importance of ecological, social, and governance (ESG) criteria in shaping financial decisions and fostering sustainability. The study identifies key challenges hindering the implementation of sustainable practices, including insufficient regulatory frameworks, inadequate financial incentives, and the lack of standardized tools for evaluating their effectiveness.

Particular attention is paid to the role of financial entities in promoting sustainable development by incorporating ESG factors into their decision-making processes. The research underscores the necessity of aligning business objectives with broader societal and environmental goals, emphasizing the mutual benefits of such alignment for stakeholders and the global community.

The article analyzes the positive impact of adopting sustainable practices on financial resilience, risk mitigation, and long-term competitiveness. It demonstrates how sustainable strategies contribute to reducing environmental and social risks while enhancing corporate reputation and investor confidence. Moreover, the study stresses the role of technological innovations and data analytics in facilitating the monitoring and evaluation of sustainability efforts within financial systems.

The paper offers recommendations to strengthen the integration of sustainable development principles, including improving regulatory policies, introducing targeted incentives such as tax benefits or subsidies, and fostering collaboration between governments, businesses, and civil society. It also advocates for the development of educational programs and awareness campaigns to enhance the understanding of sustainability among financial entities and their stakeholders.

In conclusion, the article argues that integrating sustainable development principles into the economic behavior of financial entities is not only a moral imperative but also a strategic necessity in the face of global challenges. It calls for coordinated efforts to overcome barriers and unlock the full potential of sustainability-driven economic models.

Keywords: Sustainable Development, Economic Behavior of Entities in the Financial Market, ESG Investments, "Green" and Social Bonds, "Green" Technologies, Green Investment Funds, Sustainable Changes in Consumer Behavior.

JEL Classification: M14; G32; Q56.

In cites: Hlushchenko, O., & Ivashchenko, M. (2025). Integration of sustainable development principles into the economic behavior of financial entities. *Social Economics*, 69, 190-201. doi: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-69-16>

Authors Contribution: All authors have contributed equally to this work
Conflict of Interest: The authors declare no conflict of interest

Внесок авторів: всі автори зробили рівний внесок у цю роботу.
Конфлікт інтересів: автори повідомляють про відсутність конфлікту інтересів

The article was received by the editors 17.01.2025.
The article is recommended for printing 21.02.2025.

Стаття надійшла до редакції 17.01.2025 р.
Стаття рекомендована до друку 21.02.2025 р.